

یکشنبه 9 آذر 1399، 13 ربیع الثاني، 1442-29 نوامبر 2020

تصویب تأسیس بانک ملی توسط مجلس شورای ملی (1285 ش)

صده و انتیضا، اعلامیه بدان سه کشته، مفتی، در تهران (1322 ش)، یکی از وقایع مهم و با اهمیت دوران جنگ جهانی دوم در زمان نخست‌رلم و وزیر علی سهیلی، تشکیل کنفرانس عالی سران سه کشور متفق در تهران است که بی‌رلم و شک در سرنوشت جنگ جهانی دوم و سرنوشت سیاسی ایران بسیار مهم بود. در این کنفرانس که از روز ششم آذر 1322 ش با حضور استالین، چرچیل و روزولت، رهبران اتحاد جماهیر شوروی، انگلستان و آمریکا برگزار گردید، پیرامون پیروزی جنگ و کوتاه ساختن مدت جنگ تبادل نظر به وجود آمد و تصمیماتی اتخاذ گردید و در روز نهم آذر اعلامیه مشترکی درباره ایران منتشر کردند. در این اعلامیه، ضمن احترام به استقلال ارضی ایران، موافقت شد که هر نوع مسائل اقتصادی که در پایان جنگ، گریبانگیر ایران شود، از طرف کنفرانس بین‌المللی مورد توجه قرار گرفته و حل شود. ولی علی‌رلم و رغم این که طی این کنفرانس موافقت شد تا نیروهای متفق بلافاصله پس از پایان جنگ، خاک ایران را تخلیه کنند، با این حال، این نیروها به ویژه قوای روس، تا مدت‌ها پس از جنگ، از تخلیه ایران امتناع می‌کردند تا این که پس از شکایت ایران به مجامع جهانی، نیروهای خود را از ایران خارج ساختند.

تصویب تأسیس بانک ملی توسط مجلس شورای ملی (1285 ش)، پس از استقرار مشروطیت، موضوع وام‌رلم و گیری ایران از روسیه و انگلیس باعث به هیجان آمدن احساسات عمومی و مخالفت قاطع نمایندگان مجلس اول با آن شد. از این رو طرح پیشنهاد تأسیس یک بانک ایرانی با سرمایه ایرانیان عنوان گردید و در تاریخ پنجم آذر 1285 ش نمایندگان مجلس، تأسیس یک بانک ملی را از دولت خواستار شدند تا بدین وسیله به دولت وام دهند. سپس طی چند جلسه بحث و بررسی درباره آن، تأسیس بانک ملی برای بی‌رلم و نیاز شدن از دریافت وام خارجی در نهم آذر آن سال از تصویب نمایندگان گذشت، این تصویب در بیستم آذر ماه به اطلاع عموم رسید و به بانک ملی اجازه داده شد که به معاملات زراعتی، رهن املاک، خرید و فروش برات‌رلم و های تجاری داخلی و خارجی و قرض و استقراض مبادرت ورزد. همچنین قرار بر این شد که سرمایه‌رلم و ای معادل یکصد و پنجاه میلیون ریال به عنوان سرمایه اولیه به بانک ملی تعلق گیرد و حساب‌رلم و های دولتی که تا آن وقت در بانک شاهنشاهی وابسته به دولت انگلیس تمرکز داشت به بانک ملی انتقال یابد. کوشش‌رلم و های که برای تأسیس بانک ملی صورت گرفت و استقبال بی‌رلم و نظیری که مردم برای ایجاد این بانک کردند با مخالفت‌رلم و های بیگانگان مواجه گشت و تغییر ناهنجاری وضع سیاسی ایران و انعقاد تقسیم ایران بین دولت‌رلم و های روس و انگلیس، طی قراردادی معروف به قرارداد 1907 همه این تلاش‌رلم و ها را ناکام گذاشت و بانک ملی در آن زمان به وجود نیامد. تأسیس بانک ملی هرچند با کارشکنی‌رلم و های بانک‌رلم و های خارجی و اقدامات محمدعلی شاه راه به جایی نبرد، اما جایگاه و اعتبار مجلس را در داخل و خارج برای همگان روشن ساخت. بانک ملی ایران در نهایت، 22 سال بعد، در هفدهم شهریور 1307 ش رسماً افتتاح شد و شروع به کار نمود.

ق.ای مجدد حاکمیت ایران ب. حاکم ابوموسی، تنب بزرگ و کوچک (1350 ش)، تنب بزرگ و کوچک تا سال 1283 ش (1904 م) که برای نخستین بار ناوهای جنگی انگلستان در ساحل آنها پهلو گرفته بود، جزئی از خاک ایران و تحت اداره بندرلنگه از توابع استان فارس بودند. در این سال، انگلستان این جزایر را به اشغال خود درآورد و ضمن پایین کشیدن پرچم ایران، مأمورین گمرک ایران را از آنجا اخراج نمود که این عمل شدیداً مورد اعتراض دولت وقت ایران قرار گرفت. یک سال بعد، دولت انگلستان به علت ضعف حکومت مرکزی، با یک اقدام موزیانه، پرچم امیرنشین شارجه را بر فراز جزایر مزبور به اهتزاز درآورد. در طول اشغال شصت و چهار ساله این جزایر از سال 1283 تا 1347 ش دولت ایران حتی در بدترین شرایط سیاسی از اعتراض به اشغال آنها خودداری نکرد. پس از جنگ جهانی دوم که قدرت انگلیسی‌رلم و ها در خلیج فارس کاهش یافت، دولت انگلستان مراقبت از سه جزیره مزبور، را به شیخ‌رلم و نشین شارجه واگذار کردند و ساکنان جزایر، تابعیت شارجه گرفتند. در سال 1350 ش دولت ایران به دنبال واگذاری بحرین و به رسمیت شناختن استقلال آن و صرف نظر کردن از حاکمیت خود در آن جزیره نفت‌رلم و خیز، درصد برآمد به نحوی، حیثیت از دست رفته خود را جبران کند. از این رو، نیروی دریایی ایران، به یکباره در جزایر ابوموسی، تنب بزرگ و تنب کوچک که از قدیم الایام متعلق به ایران بود مستقر شدند و با سر و صدا، آن را توفیق بزرگ جنگی قلمداد نمودند. این عمل با اعتراض شیخ نشین‌رلم و های امارت متحده عربی مواجه گردید و آنان مدعی مالکیت جزایر شدند. هم‌رلم و چنین به دنبال این ماجرا، دولت وقت عراق روابط خود را با ایران قطع نمود و پارلمان کویت، قطع رابطه با ایران را مورد بررسی قرار داد. در بسیاری از کشورها علیه ایران تظاهراتی صورت گرفت و عراق به اخراج و آزار ایرانیان مقیم در آن کشور شدت بخشید. سرانجام بابت مالکیت یا تصرف غیرقانونی شیخ‌رلم و نشین شارجه، دولت ایران مبلغ قابل ملاحظه‌رلم و ای به شیوخ پرداخت نمود و اوضاع تا حدودی به آرامش گرایید.

رو، ب. گذاشت "شیخ مفید" تاریخ شیعه، سرشار از افتخارات بسیار و تحولات چشمگیر است؛ تحولاتی که به دست عالمان متعهد و فرزندان

د گذشت "میرزا مهدی الهی قمشه"؛ ای "حکیم قآنه" (1393 ق)، میرزا مهدی الهی قمشه؛ ای در سال 1319 ق در قمشه (شهرضا) به دنیا آمد. پس از فراگیری مقدمات در زادگاه خود، راهی اصفهان گردید. وی از شاگردان آیت‌الله شهید سید حسن مدرس بود و استفاده‌ی وی وافر از ایشان نمود. همچنین آقابرگ حکیم، حاج آقا حسین قمی، شیخ اسدالله یزدی، حاج میرزا حسین فقیه سبزواری و... از دیگر اساتید وی بودند. ایشان در تهران در مدرسه‌ی قمی؛ سپهسالار (شهید مطهری فعلی) به تدریس پرداخت و همزمان در درس استاد ابوالحسن جلوه شرکت می‌کرد. ترجمه‌ی قمی؛ تفسیر گونه‌ی قمی؛ ایشان از قرآن از جمله مشهورترین آثار حکیم الهی می‌باشد. سرانجام در حالی که به اصلاح خلاصه‌ی التفسیر خود مشغول بود، در دوازدهم ربیع الثانی 1393 ق دعوت حق را لبیک گفت و در جوار بارگاه حضرت معصومه آرامید.

کتیف "تنگه ماژلان" در حنبی قمی؛ قمی؛ نقطه‌ی از امیکای حنبی توسط ماژلان (1520م) 487 سال پیش، روز 6 سپتامبر سال 1522 میلادی، هنگام غروب افتاب، یک کشتی کوچک بادبانی در وضعیت فلاکت باری وارد بندر سان لوکار در آندلس اسپانیا می‌شود. نام این کشتی «ویکتوریا» به مفهوم پیروزی است، نامی که شایسته این کشتی است. در این کشتی 18 نفر مرد تحت فرماندهی یک محکوم سابق، سیاستین دل‌کانو اهل ایالت یاسک قرار دارند. این کشتی و ملوانان آن، بازمانده 5 فروند کشتی بادبانی و 265 ملوان بودند که 3 سال پیش از این تاریخ در روز 19 سپتامبر سال 1519 تحت فرماندهی «فردیناند دو ماژلان» خاک اسپانیا را در جهت غرب ترک کرده بودند. «فرناندو ماگلهانس» مشهور به «فردیناند دو ماژلان» 40 سال پیش از این تاریخ در پرتغال متولد شده بود. او در جریان جنگ در هند و سپس مراکش از ناحیه پا مجروح شد و تا آخر عمر می‌لنگید. ماژلان در یکی از سفرهایش به اقیانوس هند، در مسیری که قبلاً واسکودوگاما و آلبو کرک پیموده بودند، یک برده مالزیایی را با خود به همراه می‌آورد که او را انریکو می‌نامد. انریکو در آخرین سفر ماژلان پیش از همه در هنگام بروز خطرات برای او مفید بود. این برده به دلیل فداکاری‌هایش این شایستگی را می‌یابد تا نامش به عنوان نخستین انسانی که دور دنیا را پیمود، در تاریخ جاودان شود. ماژلان تصمیم می‌گیرد رویای تحقق نیافته کریستف کلمب برای دور زدن قاره آمریکا و رسیدن به آسیا از سوی غرب را واقعیت ببخشد. اما مانوئل، پادشاه پرتغال پیشنهاد او را رد می‌کند. ماژلان به اسپانیا می‌رود و با دختر یکی از بزرگان شهر سوییا ازدواج می‌کند. روابط جدید او در اسپانیا، به ماژلان این امکان را می‌دهد تا اندک اندک اعتماد پادشاه اسپانیا را جلب کند. سرانجام، شارل کن پادشاه جوان اسپانیا امکانات لازم برای نخستین سفر به دور دنیا را در اختیار ماژلان قرار می‌دهد. ناوگان ماژلان شامل کشتی فرماندهی ترینیداد، کشتی سان آنتونیو، کشتی ویکتوریا، کشتی کنسپسیون و کشتی سانتیاگو با 265 ملوان از هر قوم و تباری راه اقیانوس اطلس را در جهت غرب در پیش می‌گیرد. ناوگان ماژلان طول قاره آمریکا را در جهت جنوب می‌پیماید اما با طولانی شدن مدت سفر، بی‌صبری ملوانان افزایش می‌یابد و سرانجام به شورش می‌شود که ماژلان با خشونت آن را سرکوب می‌کند. چند روز بعد کشتی سانتیاگو هنگام اکتشاف ساحل غرق می‌شود. در روز 21 اکتبر سال 1520 میلادی، ناوگان به یک تنگه اسرارآمیز می‌رسد. دو قایق برای شناسایی اعزام می‌شوند، آنها در بازگشت تایید می‌کنند که احتمالاً این همان مسیری است که باید به سوی غرب پیمود. این موفقیت کینه استوائی گومز ناخدای کشتی سان آنتونیو را می‌انگیزد زیرا او قبلاً همین پیشنهاد را به شارل کن پادشاه اسپانیا داده بود. بنابراین، گومز شورش تازه‌ای به راه می‌اندازد و با کشتی سان آنتونیو و ملوانانش به اسپانیا بازمی‌گردد اما در بازگشت وی و ملوانانش به دستور پادشاه زندانی می‌شوند. باقیمانده ناوگان تنگه را می‌پیماید که از آن پس به نام تنگه ماژلان نامیده می‌شود. در روز 28 نوامبر سال 1520 میلادی سرانجام ناوگان ماژلان به اقیانوس جدیدی وارد می‌شود. در آن روز، به طور استثنایی آب‌های اقیانوس آرام و بدون موج بودند بنابراین ماژلان آن را اقیانوس کبیر پاسیفیک (آرام) نامگذاری می‌کند. بیش از 3 ماه طول می‌کشد تا ناوگان ماژلان در روز 6 مارس سال 1521 میلادی به سواحل مجمع‌الجزایر ماریان برسد. در جریان این مدت، به دلیل سوءتغذیه، بیماری اسکوریوت در میان ملوانان کشتار می‌کند و 20 ملوان جان خود را از دست می‌دهند. پس از پر کردن انبارها از آب تازه و غذا بار دیگر ناوگان ماژلان به حرکت خود ادامه داده و به جزیره سبو در مجمع‌الجزایر فیلیپین می‌رسد. ماژلان از سوی پادشاه این جزیره مورد استقبال قرار می‌گیرد اما اندکی بعد، ماژلان مرتکب بی‌احتیاطی می‌شود و برای جلب رضایت دوست تازه خود به جنگ پادشاه جزیره مجاور ماکتان می‌رود که دشمن پادشاه سبو بود. در این جنگ ماژلان هدف یک تیر زهرآلود قرار می‌گیرد و در روز 27 آوریل سال 1521 میلادی به همراه 8 نفر از ملوانانش در جزیره ماکتان کشته می‌شود. خوانو کاروالهو و دوارته باریوزا فرماندهان جدید به زودی بی‌کفایتی خود را نشان می‌دهند. آنها کشتی کنسپسیون که در شرایط بدی قرار داشت را می‌سوزانند و ناوگان محدود به 2 کشتی ترینیداد و ویکتوریا می‌شود. سرانجام این دو کشتی به سواحل جزایر ملوک می‌رسند که از مدتها قبل پرتغالی‌ها در آنجا حضور داشتند. ملوانان مدتی را در جزایر ملوک استراحت کرده و بار دیگر راه خود را در پیش می‌گیرند. در این میان کشتی ترینیداد نیز غرق می‌شود و سیاستین دل‌کانو فرماندهی کشتی ویکتوریا را به عهده می‌گیرد. کشتی ویکتوریا اقیانوس هند را پشت سر می‌گذارد و پس از پیمودن سواحل آفریقا راه اروپا را در پیش می‌گیرد. سرانجام در روز 6 سپتامبر سال 1522 میلادی کشتی ویکتوریا به سواحل اسپانیا می‌رسد. سیاستینو دل‌کانو از سوی شارل کن لقب اصلزادگی دریافت می‌کند. به این ترتیب، در روز 6 سپتامبر سال 1522 میلادی با ورود کشتی ویکتوریا به بندر سان لوکار آندلس سفر دور دنیای ماژلان بدون وجود خود او پایان می‌گیرد. با انجام این سفر، 30 سال بعد از کشف آمریکا توسط کریستف کلمب سرانجام اروپایی‌ها متقاعد می‌شوند که زمین گرد بوده و به مراتب بزرگتر از تصورات آنها است. همچنین، ثابت می‌شود که آمریکا یک قاره جداگانه است و دستیابی به شرق دور از مسیر غرب یک واقعیت است.

اندیشمند پدید آمده است. در این میان به سده چهارم هجری برمی‌خوریم که فتح‌الفتوح تاریخ شیعی است. روزگاری که مردی بزرگ و اندیشمندی سترگ "دایرةالمعارفی جامع" از معارف اسلامی تدوین کرد که نزدیک به پنجاه سال، پرچمدار عرصه‌های علمی، فکری و فرهنگی مسلمین گردید. سرانجام کار به جایی رسید که دوست و دشمن زبان به تمجید او گشودند و قلم به تعریف او برگرفتند و او را "مفید" لقب دادند. محمد بن محمد بن نعمان معروف به شیخ مفید در یازدهم ذی‌قعدة سال 336 ق در بغداد به دنیا آمد. از آنجا که پدر محمد شخصی پارسا و مذهبی بود و به تعلیم و تربیت اشتغال داشت، شیخ مفید در ابتدا به ابن‌المعلم ملقب گردید. او از کودکی به فراگیری علوم اسلامی روی آورد و هوش و استعداد سرشاری از خود نشان داد به طوری که قبل از دوازده سالگی از برخی محدثان، روایت اخذ کرده و از استاد خویش، شیخ صدوق، در قبل از بیست سالگی حدیث شنیده است. شیخ مفید همچنین از محضر درس استادان بزرگ عصر از جمله: علی بن عیسی رمانی، جعفر بن محمد بن قولویه و محمد بن عمران مرزبانی بهره برد و به مقام والایی در فقه، کلام و ادب دست یافت. جاذبه فوق‌العاده و پشتکار فراوان شیخ مفید، موجب گرایش فاضلان بسیاری به حوزه درس وی گردید و باعث تالیف آثار گران‌بها و ارزشمند شد. شیخ مفید از یک‌سو، گروه بی‌شماری از دانشمندان مذاهب مختلف را تربیت نمود و مشعل‌های فروزانی چون سید مرتضی، سید رضی، شیخ طوسی و نجاشی و ده‌ها نفر را تحویل حوزه‌های علمی و دینی داد و از سوی دیگر قلم به دست گرفت و با این سلاح برق‌آسا و ژرف، تحولی بهنگام، ایجاد کرد. تالیفات شیخ مفید را تا دویست کتاب گفته‌اند که شرح عقاید صدوق، الْمُقْتَضَى، الاعلام، امالی، ارشاد و ده‌ها اثر گرانبها از آن جمله‌اند. شیخ مفید از جمله کسانی است که مورد اعتماد خاص حضرت ولی عصر(عج) بوده و نامه‌های از جانب امام مهدی(عج) برای شیخ ارسال شده است. بینش افروزی و دانش آفرینی وی به همراه آگاهی از اوضاع دشمنان و اطلاع از جهان اطراف باعث شد که او را سلسله جنیان نهضت فکری و علمی در قرن چهارم هجری کرد تا جایی که در صحیفه‌های سبز مهدوی(عج) از جانب حضرت ولی عصر، برادر گرامی و استوار خوانده شد. سرانجام، شیخ مفید این رادمرد علم و عمل و اسوه تقوا و فضیلت در سوم ماه رمضان سال 413 ق در 77 سالگی به دیدار معبود شتافت و پس از اقامه نماز توسط سیدمرتضی، در حرم امام موسی کاظم(ع) در کاظمین به خاک سپرده شد.